

**Komisja Finansów Publicznych
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa**

L.dz/31.10-1/2016

Szanowni Państwo,

W imieniu inspektorów pracy Państwowej Inspekcji Pracy reprezentowanych przez Stowarzyszenie Inspektorów Pracy Rzeczypospolitej Polskiej, wspierając starania podejmowane przez głównego inspektora pracy i organizacje związkowe – zwracamy się do Wysokiej Komisji o uwzględnienie uchwalonej 20 października 2016 r. opinii nr 11 Komisji do Spraw Kontroli Państwowej dla Komisji Finansów Publicznych o rządowym projekcie ustawy budżetowej na 2017 r. (druk nr 881), w zakresie części budżetowej nr 12 - Państwowa Inspekcja Pracy.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zapoznając się corocznie ze sprawozdaniem z działalności Państwowej Inspekcji Pracy bardzo wysoko ocenia działalność tej instytucji kontrolnej, czemu towarzyszy systematyczne zwiększanie zakresu obowiązków i zadań ustawowych PIP.

Aktualnie zadania organów PIP określone są – co nie ma odpowiednika w żadnym kraju Unii Europejskiej - w ponad czterdziestu ustawach kompetencyjnych, inspektorzy pracy pełnią funkcję oskarżycieli publicznych w zakresie około 80 wykroczeń. Codziennie wizytowanych jest około tysiąca polskich pracodawców, obywatelom bezpłatnie udzielanych jest corocznie kilkaset tysięcy bezpłatnych porad prawnych, inspektorzy rozpatrują w skali roku ponad 40 000 skarg pracowniczych, egzekwując na rzecz pracowników wielomilionowe kwoty i zapobiegając w kilkudziesięciu tysiącach sytuacji bezpośrednim zagrożeniom dla zdrowia i życia obywateli. Inspekcja prowadzi także wiele akcji społecznych, między innymi za pośrednictwem mediów, edukuje społeczeństwo w dziedzinie prawa pracy oraz bezpiecznych zachowań w miejscu pracy. Inspektorzy pracy przyczyniają się także do likwidacji w zarodku wielu konfliktów społecznych, a działalność ta w znacznym stopniu odciąża organy porządku publicznego i wymiaru sprawiedliwości.

Nadmienić przy tym należy, iż Państwowa Inspekcja Pracy dobrowolnie zrezygnowała z ostatniej możliwej (przed ustawowym „zamrożeniem” funduszu wynagrodzeń,) powszechnej w sferze budżetowej podwyżki, a co za tym idzie o rok wcześniej niż inni pracownicy instytucji budżetowych pracownicy PIP pozbawieni zostali wynikające z inflacji regulacji funduszu wynagrodzeń. Następstwem tego jest niepokojące rozwarstwienie wynagrodzeń w PIP w odniesieniu do wynagrodzeń w innych podległych Sejmowi organach kontroli.

Od kilku już lat kierownictwo Państwowej Inspekcji Pracy, a także środowisko inspektorów pracy i innych pracowników PIP reprezentowane przez organizacje społeczne występują do Wysokiej Komisji o częściowe chociażby finansowe zrekompensowanie przyjmowanych przez inspektorów pracy dodatkowych obowiązków systematycznie nakładanych na PIP przez ustawodawcę.

Należy wskazać, że tylko w 2016r. zakres obowiązków ustawowych Państwowej Inspekcji Pracy zwiększył się o:

- 1. Kontrolę spełniania przez wyroby przeznaczone do stosowania u pracodawców wymagań lub kontrola w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia, w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. poz. 542), z wyłączeniem wyrobów podlegających kontroli innych właściwych organów nadzoru rynku, w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, oraz prowadzenie postępowań w sprawie takich wyrobów.*
- 2. Udzielanie porad w celu wspierania równego traktowania obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i państw członkowskich Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, którzy korzystają z prawa do swobodnego przepływu pracowników, oraz członków ich rodzin w zakresie:*
 - a. dostępu do zatrudnienia.*
 - b. warunków zatrudnienia i pracy, w szczególności w odniesieniu do wynagrodzenia, rozwiązania umowy, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz, w przypadku utraty pracy, powrotu do pracy lub ponownego zatrudnienia,*
 - c. dostępu do przywilejów socjalnych i podatkowych,*
 - d. zasad członkostwa w związkach zawodowych oraz korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego do przedstawicielstw pracowniczych, w tym organów związków zawodowych i rad pracowników,*
 - e. dostępu do szkoleń,*
 - f. dostępu do zasobów mieszkaniowych,*
 - g. dostępu do kształcenia, nauki zawodu oraz szkolenia zawodowego dla dzieci pracowników,*
 - h. pomocy udzielanej przez urzędy pracy;*
- 3. Wykonywanie zadań określonych w ustawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług.*
- 4. Kontrolę spełniania obowiązków, o których mowa w art. 23r ust. 3 i 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.), w zakresie paliw ciekłych w ramach wykonywania kontroli, o której mowa w pkt 1.*

Dodatkowo od 1 stycznia 2017 r. katalog ten zwiększył się o:

- 5. Kontrolę wypłacania wynagrodzenia w wysokości wynikającej z wysokości minimalnej stawki godzinowej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę – wejdzie w życie od 1.01.2017r.*

Skuteczna działalność Państwowej Inspekcji Pracy jest możliwa wyłącznie dzięki zapewnieniu przez budżet państwa odpowiednich środków na jej funkcjonowanie. Nie jesteśmy jednak instytucją generującą wyłącznie koszty. Wręcz przeciwnie. Z największym przekonaniem stwierdzić można, że wydatki na funkcjonowanie Państwowej Inspekcji Pracy są nieporównanie mniejsze niż koszty jakie ponosiłoby Państwo, gdyby nadzór nad przestrzeganiem przepisów prawa pracy w tym przepisów bhp - nie był sprawowany należycie. Wspomnieć należy chociażby o ogromnych kosztach wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypłaty rent, odszkodowań i innych świadczeń związanych z niezdolnością do pracy. O trudnych do oszacowania, acz oczywistych kosztach społecznych nie wspominając.

Na potwierdzenie powyższego pozwalamy sobie przytoczyć słowa Głównego Inspektora Pracy RP w latach 1920-1939, Mariana Klotta de Hedenfeldt, które jak się wydaje najcelniej opisują istotę i misję naszej instytucji, i nie straciły nic ze swojej aktualności: [...] „Nasza instytucja inspekcji pracy, w walce pomiędzy człowiekiem, który nic nie ma oprócz swojej pracy, a sferami tę pracę wynajmującymi, jest organem łagodzenia sporów, sprzecznych interesów i opinii, musi zrozumieć potrzeby państwa, musi zrozumieć prawa człowieka ale również i prawa produkcji. Często obecnie pokutuje w społeczeństwie opinia, że inspekcja pracy to organ wyłącznie konsumpcyjny i nie dający żadnych dochodów skarbowi państwa. [...] Mam wrażenie, że jest to najgłębsze nieporozumienie, jakie może istnieć w psychice społeczeństwa. Każdy dział działalności inspekcji pracy daje ogromne oszczędności i zapobiega trwonieniu majątku narodowego. [...] wytworzenie pewności, że jest jakiś organ, jakaś bezstronna ręka państwa, która ma pieczę nad sprawiedliwym rozwiązaniem sprawy [...] uratowało społeczeństwo od ponoszenia dotkliwych skutków, ograniczyło żalobę, zabezpieczyło przed kalectwem i śmiercią. Wszystko to są wartości o wielkim znaczeniu moralnym; one same wystarczyłyby na to, aby sownie opłacać koszty materialne inspekcji pracy. Ale gdybyśmy oparli się tylko na podanym rozrachunku strat i oszczędności, to inspekcja pracy jest bez wątpienia jedną z najbardziej dochodowych instytucji. Ten dochód budżetowy jest ukryty i niewidoczny, ale mimo to inspekcja pracy opłaca się dziesięciokrotnie albo i więcej w stosunku do sum, jakie państwo na nią łoży...”

Kraków, dnia 31.10.2016 r.

z upoważnienia Zarządu Głównego SIPRP

PREZES
DR LESZEK RYMAROWICZ

Do wiadomości:

Przewodniczący Rady Ochrony Pracy przy Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej

Główny Inspektor Pracy